

Johann Schneider

Splendidum družstvo

Mozartovy slzy

MOZARTOVY SLZY

JOHANN SCHNEIDER

Splendidum družstvo • Vražné, Hynčice

COPYRIGHT

© **Johann Schneider**

MOZARTOVY SLZY

Autor: Johann Schneider

Vydalo: Splendidum družstvo

1. el. vydání

Vražné, Hynčice 2021

Česky

ISBN 978-80-88394-00-6 (EPUB)

ISBN 978-80-88394-01-3 (MOBI)

ISBN 978-80-88394-02-0 (PDF)

Obsah

Prolog

1756

1757

1758

1759

1760

1761

1762

1763

1764

1765

1766

1767

1768

1769

1770

1771

1772

1773

1774

1775

1776

1777

1778

1779

1780

1781

1782

1783

1784

1785

1786

1787

1788

1789

1790

1791

Mozartova předčasná smrt - vražda nebo nemoc?

Epilog

Prolog

„Hudba, i když vyjadřuje ty nejsilnější emoce, nesmí nikdy urážet sluch, ale spíš ho těšit a stále zůstat hudbou,“

pronesl rakouský skladatel a hudebník Wolfgang Amadeus Mozart, který se stal měřítkem veškeré klasické hudby.

Amadeus spadl do rokokového přepychu pyšných Vídeňanů jako zářící kometa. Pod tíhou provincialismu obdivovala Vídeň pomíjivou záři zázračného dítěte a z nepochopitelných důvodů zavrhovalo centrum hudebního dění umělcovou fantazii a sílu myšlenky.

“Velký umělec by se takhle nezlehčoval... Mozart ani neví, co sype z rukávu, přichází ke všemu zadarmo... Veliké umění je řehole, on si jen hraje,“

šeptali žárlivci Josefovi II., synovi Marie Terezie do ouška, aby odpoutali od génia císařovou pozornost.

A bylo na co žárlit!

Hudebník za svůj krátký život složil přes 650 děl – pouštět si jeho skladby jednu za druhou, zněla by nádherné hudba nepřetržitě devět dní a nocí. Milovala svého Amadea Praha, která jak tvrdila, dosud neslyšela hudbu, ale jen kvílení nedokonalých hudebníků. Vnímali Pražané svého oblíbence jako velikána pokřtěného

samotným bohem Apollónem: *“...vždyť jeho hudba má moc proměnit šelmy v jehňátka a zastavit tok řeky.”*

Skromně se usmíval Wolfgang při svém životním tempu allegro, při své nadpozemské hudbě provoněné rozpustilým rozmarem – anděl s ďáblem tancují pospolu. Psal tak, jak život viděl a vnímal – bez přetvářky a potřeby se za každou cenu zalíbit. Bičoval pýchu a hloupost, dával prostor jednoduché zápletce, kterou okorunoval, velkým množstvím nápadů. Člověk si jednu pro druhou nezapamatoval, neboť tato kombinace myšlenek by vydala nejmíň na další dvě opery.

Nabízí se nám otázka: *“Proč z Amadea do bezbřehých hlubin předváděného nezájmu padal nekonečný gejzír nápadů?”*

Mozart spěšně komponoval, neboť viděl v dálce svůj kříž s nemilosrdným datem označujícím příchod věčné temnoty?

Komponoval svá díla neuvěřitelně lehce, jakoby mu nějaký hlas našeptával, kam kterou notičku uložit a čím ji ozdobit; jakoby nádherné skladby visely ve vzduchu a on jen opisoval noty.

“Mozart přetěžuje hlasy. Ta hudba je snad kradená... Němčina je řeč koníren – hodí se leda k bitvám, nikoliv ke zpěvu zamilovaných,” nepřáli skladateli ani Italové.

“Zapisoval noty bez škrťů, snad se rozpomínal na cosi rázem hotového,” vzpomínali jeho obdivovatelé.

(Tato věta mě přivádí k jistému Dr. Rupertovi Sheldrakovi. Tento anglický fyziolog vyslovil domněnku že naši předchůdci sdíleli svou kolektivní moudrost jiným, méně osobním způsobem, než se doposud soudilo. Dr. Sheldrake tvrdí, že formu a chování všech věcí řídí pouze molekuly – vše ovlivňuje “morfogenetické pole”, což je nový typ fyzikálního pole napomáhajícího formovat konstrukci buněk a tkání. Je přesvědčen, že

morfo-genetické pole jsou jakousi spojnicí v čase a prostoru umožňující tvorům učit se od předcházejících členů téhož druhu, o to dokonce i tehdy, když mezi nimi není přímý kontakt. A jako příklad uvedl schopnost Mozarta komponovat v raném věku, neboť lehkost při skládání skladeb "převzal" od hudebníků minulých generací.

Dalo se čekat, že jeho kniha o daném problému byla označena za "nejlepší kandidátku na veřejné vpálení za poslední léta."

Ovšem je třeba připomenout, že zatím Sheldrakovy názory není schopen nikdo vyvrátit!)

"Úkolem skladatele je zlepšit svět, a ne svádět srdce,"

mizí v dálce obraz těžko nahraditelného hudebníka, a jeho humor s fekálním zaujetím nám je jen připomínkou, že velký génius byl především

ČLOVĚK!

Evropu zahalil kouř vypálených vesnic a měst. Pach mrtvých těl visel nad krvavým mořem beznaděje a zoufalství jako otazník.

Opravdu vypukla sedmiletá válka?

Ano – vypukla!

Marie Terezie se nikdy nesmířila se ztrátou Slezska – nenáviděla pruského krále, který ji o tuto zemi před čtrnácti lety připravil. Nezbyvalo ji než navázat přátelské styky s Francií a Alžbětou Ruskou.

Fridrich II. si, ale ten “ženský triumvirát” (*neboť ve Francii se o politické dění starala milenka Ludvíka XV. madame de Pompadour*) nenechal přerůst přes hlavu a vtrhl do Čech.

V Obilní ulici v Salcburku měli jiné starosti. Anna Maria Mozartová se právě chystala přivést na svět dalšího potomka. Modlil se Leopold za zdravého tolik vytouženého syna. Narodilo se jim už pět dětí, ale přežila jen dcera Marie Anna nazývána “Nannerl”.

Johann Georg Leopold, ohlédneme-li se za jeho minulostí, získal své první vzdělání na jezuitském gymnáziu a lyceu, ale světská kariéra mu byla na hony vzdálená. Ovšem otec, knihař tak rozhodl a syn se poslušně oddal službě Bohu. Smrt nechodí po horách, ale po lidech – stál Leopold smutně u hrobu svého otce a prosil ho za odpuštění, nebo i jeho srdce prahlo po jiném vzdělání.

Na univerzitě však proslul jako vzbouřenec a po dvou letech byl vyloučen pro nevhodné chování a názory. Vstoupil tedy do služeb hraběte Johanna Thurna – Valsassina und Taxise, kanovníka katedrály, kde mu byl přidělen nepříliš lichotivý titul *Kammerdiener /sluha/*.

Naštěstí byly jeho povinnosti jen muzikantského rázu. Léta Mozartovi sice přidala na rozumu, ale ubrala na hrdosti – počal se honit za velkopanskou přízní. Jako had se ovíjel kolem nohou mocných, tak dlouho než líně pokynuli hlavou a on se těšil z povýšení na komorního hudebníka v orchestru knížecího arcibiskupa.

Konečně se dočkal trvalého platu – začal se ohlížet po nevěstě. Padla mu do oka o rok mladší Anna Marie Pertlová. Museli být pěkným párem, neboť se ještě rok po jejich svatbě říkalo *“ti Mozartovi jsou nejpěknějším párem v celém Salcburku“*, přestože měl Leopold výraz despotického muže a z Anny Marie vyzařovala prostoduchost.

Mozart se přestal modlit a spočinul pohledem na svou knihu *Houslové hry*. Ještě netušil, že se jeho dílo zařadí mezi nejlepší dobové práce svého oboru a bude přeloženo do několika světových jazyků.

Anna Marie Mozartová, dcera Evy Rosiny a Nicolause Pertla nebudila u historiků žádnou pozornost, nebo byla *“jen matkou slavného Mozarta”*. Poměrně málo inteligentní, optimistická žena s ironickým a sebe odsuzujícím smyslem pro humor nikdy nestála o lesk dvoru a pozornost šlechty. Se svou roli oddané manželky a matky se velmi rychle smířila – vylekal Leopolda pláč dítěte.

KONEČNĚ !!!

Narodil se Joannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart.

Amadeus se sestrou a otcem, matka je zvěčněna na obraze

Malý Wolfíček přibíral na váze a spokojeně si brblal za láskyplné péče své matky. Leopolda od běžných starostí odpoutala zpráva o atentátu na Ludvíka XV. Francouzský král ač obklopen švýcarskou gardou byl bodnut do boku fanatickým jansenistou Pierrem Damiensem, který se rozhodl zabít neřestného panovníka.

Přestože Ludvík vyšel z atentátu s lehkou jizvou, rozhodl se pro opovážlivce připravit neuvěřitelná muka. Na náměstí, kde se měla konat poprava, se sešla smetánka v plném lesku. Byli přivedeni čtyři koně a nenáviděný zajatec byl rukou a nohou zapřažen ke každému z nich. Bič zasvištěl ve vzduchu a koně byli hnáni do čtyř světových stran – řval Damiens bolestí. Odtržení všech končetin se panstvo dočkalo, až nešťastníka nařízli ... spokojeně se rozešli do svých domovů.

Jen Voltaire, francouzský filozof, křičel do světa: *“Zničte hanebnost!”*

V Obilní ulici s číslem 225 se pod vzrušenými vzdechy hudebníků rosily okenní skla. Leopold hudbu zbožňoval a tuze rád se svými přáteli doma muzicíroval. Není divu – HUDBA v nás probouzí ty nejušlechtilejší pocity, touhy a sny. Něžně burcuje naše smysly k nejdovážnějším činům; někdy nepoznáváme sami sebe.

Malý Wolfík schoulený pod cembalem nasával plnými doušky tu atmosféru provoněnou vlažným vzduchem z potu sladkého dřeva. Klouček se počal natahovat ke klávesám a Leopold vznešeným hlasem pronesl: *“Hudba je můj a bude i synův život.”*

“Co můžeš vědět tatínku. Kdoví, kde našeho synka osud zavane,” povzdechla si matka Mozartová.

“Zavane ho tam, kde ho necháme zavát,” rozhodně odvětil Leopold a pohladil Nannerl po vlasech, aby na svého o čtyři roky mladšího bratra nežárlila. Marie Anna s postupem času velmi zdatně ovládla hru na klavír a stala se *“v tom nudném Salcburku”* učitelkou klavíru. Nyní byla Wolfgangovým hudebním ekvivalentem – mazlila se s

bratrem, aniž by dívku napadlo, že jí jednou předčí svými schopnostmi.

Ano, hudba je úchvatná věc a dle filozofa Aristotelesa jde o nápodobu pohybu, kde tóny vnímáme smyslově, avšak jejich vztah intelektuálně. Hudba tedy neposkytuje jen pouhou libost, ale podílí se na intelektuálním a etickém rozvoji člověka a právě tím, že plní tento cíl, poskytuje libost. Platón spatřoval význam hudby v odrazu a stimulaci duševních stavů, proto hudbě připisoval velký výchovný význam.

Začalo být patrné, že Wolfík bude hudbu potřebovat jako vzduch. Jakmile zazněly Leopoldovy housle a cembalo pod tenkými prsty Nannerl – odhodil křidu, kterou soustředěně psal na podlahu podivné znaky a upřené hltal každou vypuštěnou notičku.

Rodiče blaženě koukali na svého rozkošného chlapečka, ačkoliv přítelkyně Nannerl se nechaly slyšet, že je ošklivý. Řídké, rozčepýřené světlé vlásky a velké, odstáté uši bez lalůčků je děsily. Co na tom – osudem se mu stala hudba a ženy v jeho životě byly jen rušivou kulisou.

“To je neuvěřitelné! Maminko, Nannerl, pojd’te si to poslechnout!” stál Leopold u cembala, kde se na komínku z knih kroutil Wolfík.

“Slyšíte to? Náš malý muzikus už dokáže vyťukávat souzvuky tercií,” hlásil pyšně tatínek.

“V té tmě?” uvědomila si maminka, že se v hudebním salonku nesvíí.

“Tatínku! Wolfík přeciš v té tmě nemůže nic vidět?” divila se Nannerl.

“Drahá dcero! Dobrý a hlavně od Boha nadaný hudebník nepotřebuje nic vidět. Stačí, že slyší,” dostalo se dívence ponaučení. Leopold opatrně vzal housle a počal svého synka doprovázet. Wolfík ihned ožil – otřásalo se cembalo pod pevnými doteky budoucího génia.

Něžná melodie se tiše přenesla na bojiště, kde právě Laudon dobyl Kladsko a obléhal Vratislav. Rusové vtáhli do Berlína, ale boj byl veden liknavě k churavosti carevny a vzhledem k obdivu následníka trůnu Petra k Fridrichu II.